

30. helluntain jälkeinen sunnuntai

Aamupalveluksen evankeliumi

8. ylösnousemusevankeliumi

Ohjeen mukaan 30. helluntain jälkeisen sunnuntain epistola luetaan 29. helluntain jälkeisenä sunnuntaina jos se sattuu ajalle 4. – 10. joulukuuta. 30. sunnuntain paikalla luetaan 29. sunnuntain epistola (Kol. 3: 4 – 11). Tämä on siis se epistola, joka luetaan pyhien esi-isien sunnuntaina. Sunnuntain epistolaluvun siirto ei vaikuta muiden viikonpäivien epistolalukujen järjestykseen.

Päivän epistola

(Kol. 3: 12 - 16)

”Veljet, te, jotka olette Jumalan valittuja, pyhiä ja hänelle rakkaita, pukeutukaa siis sydämelliseen armahtavuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, lempeyteen ja kärsivällisyyteen. Pitäkää huolta, että tullette toimeen keskenänne, antakaa anteeksi toisillenne, vaikka teillä olisikin moittimisen aihetta. Niin kuin Herra on antanut teille anteeksi, niin antakaa tekin. Mutta kaiken kruunuksi tulkoon rakkaus sillä se tekee kaiken täydelliseksi. Vallitkoon teidän sydämissänne Kristuksen rauha, johon teidät on yhden ja saman ruumiin jäseninä kutsuttu. Olkaa myös kiitollisia. Antakaa Kristuksen sanan asua runsaana keskuudessanne. Opettakaa ja neuvokaa toisianne kaikella viisaudella ja laulakaa kiitollisin mielin Jumalalle psalmeja, ylistysvirsiä ja hengellisiä lauluja.”

Kirjeen kirjoittaja kehottaa kristittyjä hyveisiin. Sana ”pukeutukaa” viittaa kasteeseen ja siten kasteen jälkeiseen uuteen, kristilliseen elämään. Tekstissä korostuu anteeksi antaminen, rakkaus ja rauha. Luettelo korostaa, että ”Kristus on kaikki ja kaikissa”.

”Yksi ja sama ruumis” viittaa Kirkkoon, joka on Kristuksen ruumis. Tällöin viitataan jo yhteiseen kokoontumiseen. Tällöin ”Kristuksen rauha” vallitsee kristittyjen sydämissä. Tässä kuvataan jumalanpalveluksen vaikutusta, kokemusta yhteydestä ja Kirkon pyhyydestä.

Tekstimme päättyy siis seurakunnan jumalanpalveluselämään. Kristuksen sana tarkoittaa evankeliumia. Opettaminen ja neuvominen on osa seurakunnan elämää. Laulamisen kohdalla mainitaan kolme eri ryhmää. Ensimmäisenä ovat psalmit, jotka periytyvät kristilliseen jumalanpalvelukseen Jerusalemin temppelistä. Toisena ovat ylistysvirret. Niitä on ollut jo juutalaisilla,

esimerkiksi opetuslapset veisasivat kiitosvirren pääsiäisaterian jälkeen (Matt. 26: 30). Kolmantena mainitaan hengelliset laulut. Ne ovat todennäköisesti niitä lauluja, jotka syntyivät varhaisessa kirkossa. Ylistysvirret ja hengelliset laulut liittyvät todennäköisesti eukaristian (ehtoollisen sakramentin) toimittamiseen.

Päivän evankeliumi

(Luuk. 18: 18 – 27)

”Siihen aikaan muuan korkeassa asemassa oleva mies kysyi Jeesukselta: ”Mitä minun pitää tehdä, hyvä opettaja, että perisin iankaikkisen elämän?” Jeesus vastasi hänelle: ”Miksi sanot minua hyväksi? Ainoastaan Jumala on hyvä, ei kukaan muu. Käskyt sinä tiedät: älä tee aviorikosta, älä tapa, älä varasta, älä todista valheellisesti, kunnioita isääsi ja äitiäsi.” ”Kaikkea tätä olen noudattanut nuoresta pitäen”, vastasi mies. Tämän kuullessaan Jeesus sanoi: ”Yksi sinulta vielä on tekemättä. Myy kaikki, mitä sinulla on, ja jaa rahat köyhille, niin sinulla on aarre taivaissa. Tule sitten ja seuraa minua.” Kun mies kuuli tämän, hän tuli murheelliseksi, sillä hän oli hyvin rikas. Nähdessään sen Jeesus sanoi: ”Kuinka vaikea onkaan niiden, jotka paljon omistavat, päästä Jumalan valtakuntaan! Helpompi on kamelin mennä neulansilmästä kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan.” ”Kuka sitten voi pelastua?” kysyivät kuulijat. Jeesus vastasi: ”Mikä on ihmiselle mahdotonta, se on mahdollista Jumalalle.”

Sama kertomus löytyy Matteukselta (Matt. 19: 16 - 26) ja Markukselta (Mark. 10: 17 - 27).

”Korkeassa asemassa oleva mies” oli mahdollisesti uskonnollinen johtaja. Aikaisemmat suomennokset ovat käyttäneet hänestä nimitystä ”päämies” ja ”hallitusmies”. Tämä mies teki Jeesukselle saman kysymyksen, minkä Jeesukselle teki jo aikaisemmin ”muuan lainopettaja” (Luuk. 10: 25 – 37), tässä kertomuksessa osoitettiin, että lain suurimmat käskyt olivat Jumalan ja lähimmäisen rakastaminen. Lähimmäiseksi osoitettiin se, kuka auttoi toista. Tarkemmin sanoen, osoitettiin, miten voi tulla toisen lähimmäiseksi auttamalla häntä. Tämä mies ei tullut kiusaamaan Jeesusta, vaan etsimään tietoa siitä, miten ihminen ”perii iankaikkisen elämän” eli pelastuu Jumalan valtakuntaan.

Jeesus osoittaa nyt Jumalan kaiken hyvän lähteeksi: ” Ainoastaan Jumala on hyvä”, jopa Jeesuksen toiminnan lähde on Jumala. Varhaisessa kirkossa kiinnitettiin huomio siihen, että mies yhdisti kaksi asiaa: hyvän ja opettajan. Hän piti Jeesusta vain opettajana, siis tavallisena ihmisenä. Ihminen ei ole hyvä, ellei hän tule hyväksi Jumalan avulla. Jeesusta ei tule pitää tavallisena ihmisenä, tavallisena

opettajana, vaan Jumalana. Jeesus ei väitä olevansa Jumala, mutta todennäköisesti Hän koettaa tuoda tämän ajatuksen kysyjän tietoisuuteen toteamalla, että ”ainoastaan Jumala on hyvä”.

Jeesus vastauksessaan lainaa kymmenestä käskystä niitä, jotka ohjaavat ihmisten välisiä suhteita oikeaan lähimmäisen rakastamiseen. Mies on vakuuttunut siitä, että hän jo noudatti näitä käskyjä ”nuoresta pitäen”. Kymmenen käskyn muodollinen noudattaminen ei tee ihmistä vanhurskaaksi Jumalan silmissä. Tämän kertomuksen mies ymmärtää. Siksi hän jatkaa kysymistä. Mies kuitenkin rakasti rahaa. Hän joko mietti, miten hän pidentäisi elämänsä, jotta voisi nauttia rahasta tai mietti, miten hän voisi saada rahansa mukanaan taivasten valtakuntaan, mikä on mahdotonta.

Nyt Jeesus menee pidemmälle ehdottaen, että mies asettuisi samaan asemaan köyhien kanssa myymällä omaisuutensa ja jakamalla sen köyhille ja sitten seuraisi Jeesusta. Silloin hänellä olisi ”aarre taivaissa” (vrt. Luuk. 12: 33 – 34). Kreikan kielessä verbit ”myy” ja ”jaa” ovat päättyneessä muodossa, toiminta on suoritettu loppuun. Sen sijaan ”seuraa minua” on muodossa, joka kertoo toiminnan jatkuvan. Kristusta tulee seurata pysyvästi, ei vain yhden päivän ajan. Kertomuksen mies oli rikas ja hän tuli murheelliseksi. Hän oli rahan rakastajana oman omaisuutensa orja. Luukas ei mainitse hänen poistuneen, niin kuin tapahtui Markuksen evankeliumissa. Luukas kirjoitti evankeliuminsa tilanteessa, jossa hänen perustamissaan seurakunnissa oli myös rikkaita jäseniä. Hän saattaa rikkaan kuulemaan Jeesuksen puheen jatkoon.

Täydellisyys edellyttää sitä, että ihminen on valmis vapaaehtoisesti uhraamaan (luopumaan) kaiken, mitä omistaa. Tämän lisäksi edellytetään Kristuksen seuraamista. Se, miten ihminen seuraa Kristusta, vaihtelee. Eri ihmisten Kristuksen seuraaminen on erilaista. Jos ihminen on ahne, rikkautensa vanki, silloin hänelle on parempi luopua omaisuudestaan.

Jeesus toteaa, että paljon omistavien on vaikeaa päästä Jumalan valtakuntaan. Hän ei sano sitä mahdottomaksi. Kameli on tuon alueen tunnetuin isoin eläin ja neulansilmä pienin rako. Jeesus sanoessaan, että ”Helpompi on kamelin mennä neulansilmästä kuin rikkaan päästä Jumalan valtakuntaan” herättää ihmisen miettimään: ”Kuka voi pelastua?” Tämän kysymyksen taustalla on juutalainen ajattelu, jonka mukaan Jumala siunaa hurskasta jo hänen maanpäällisen vaelluksensa aikana suomalla tälle myös maallista hyvyttä. Pelastuminen merkitsee samaa kuin iankaikkisen elämän periminen.

Tätä kamelivertausta on selitetty eri tavoin. Yhden selityksen mukaan sana kameli ja köysi ovat menneet sekaisin käsikirjoituksissa (niissä on kreikan kielessä yhden kirjaimen ero, joka voi lausuttaessa hävitä lähes olemattomiin). Toinen selitysmalli on, että kyseessä oli kaupungin matala portti, josta kameli kykeni juuri ja juuri ahtautumaan sisälle, kun siltä oli ensin purettu kuorma (omaisuus) pois. Olipa selitysmalli mikä tahansa, tarkoituksena on saada kuulija (lukija) miettimään, kuka aikaansaa pelastuksen mahdollisuuden?

Mutta rikkaan on mahdollista päästä Jumalan valtakuntaan, sillä ”se on mahdollista Jumalalle” (vrt. 1. Moos. 18: 14; Job 42: 2; Jer. 32: 17; Luuk. 1: 37). Jumala voi särkeä rikkauden lumouksen ja saada ihminen näkemään asiat oikealla tavalla. Tällöin vaikuttaa Jumalan armo. Rikkaus ei ole synti, mutta se voi muuttua synniksi, jos me kiinnymme siihen väärällä tavalla. Oikea tapa suhtautua rikkauteen on, että ihminen ymmärtää asemansa taloudenhoitajaksi. Hän hoitaa omaisuutta sillä tavoin, että hän ei pidä sitä omanaan, vaan hoitaa omaisuutta muiden hyväksi. Jos ihminen ei tähän kykene, silloin hänen on parempi luopua omaisuudestaan.